

GroenLinks

Preprogramma samegevat 2022 – 2026

Meer same Voor de toekomst.

Ok naar de Vastenavond zijme n'ier ammaal één: Meer same:

5 Groene gebòòje vor Berrege naar de Vastenavond 2022

Ten 1e! Same duurzaam

Zurreg vor 'n schòòne enerzjie- en klimaatneutrale geméente n'in 2030.

Ten 2e! Same wóóne

Zurreg vor betaalbare n'en duurzame woninge voor iederéén.

Ten 3e! Same goed en gezond leve

Iederéén ken iermee doen, mè d'ondersteuning agge da nòòdeg et.

Ten 4e! Same voor groen en natuur

Zurreg voor 'n lekkere groene leefomgeving, voor mens en dier.

Ten 5e! Same groeie

Zurreg vor de toekomst mè planne n'en 'n visie.

Beste Krabbe, mak t'r 'n gèèf féést van. Zurreg vor mekare n'en Agge mar Leut et!

1 Same duurzaam

Ambitie: me zorregge voor 'n energie- en klimaatneutrale gemeente in 2030.

Wa wille me bereiken?

Me roepe de klimaatnóódtoestand uit. De klimaatcrisis is nog lang nie opgelost. Klimaatverandering zorregt voor probleme voor nu en de volgende generaties. Om onze kindere n'en zullie kindere 'n lééfbare leefomgeving na te late, motte me verdere opwarreming van d'n aarde voorkomme.

Wille me dees klimaatdoelstellinge n'ale, dan zijn nie d'alleneg internationale en nationale veranderinge van gróót belang, mar juist ok op lokaal en regionaal niveau. Duurzame planne reike verder dan onze gemeentegrens en zulle n'in eerste instantie op Brabantse Wal-niveau motte worre benaderd. Voor 'n klimaatbestendige leefomgeving, ebbe me, neffe samenwerking, planne nóódeg die tot uitvoering kenne worre gebrocht. Me wille da d'n energietransitie duurzaam en eerlijk verlóópt, same mè d'onze bewóóners wor t'r vormgegeve n'en uitgevoerd, da projecte natuurpositief worre n'ontwikkeld en da de transitie leidt tot 'n economie zonder verspilling.

Eerlijk klimaatbeleid is daarin van gróót belang. Iedereen mot in 'n goed geïsoleerde woning mè zonnepanele kenne leve n'en dèèrmee 'n betaalbare energierekening krijge. Duurzaam leve mot toegankelijk zijn, zowel in finansjele zin, als op het gebied van kennis.

Oe gaan me da d'aanpakke?

Me pakke de klimaatcrisis nie morrege, maar vandaag an. Nu dus. Me zorregge d'rvoor da d'al 't beleid mè d'n duurzaamheidsbril wor bekeke n'en 'n wethouder duurzaamheid verder aan de slag gaat mè deze opgave. Bovendien zorregge me d'rvoor da d't klimaat en duurzaamheid in de gemeente Bergen op Zoom topprioriteit wor binne de politieke n'agenda. Di doen we nie d'alleneg mè nuuwe voorstelle n'over duurzame, klimaat- en energieneutrale initiatieve, mar ok deur bestaande initiatieve te versnelle. De planne die d'r legge verlóópe veulste traag. Dèèrom neme me die n'onder d'n loep en zette me n'al onze middele n'in om die tot versnelling te brenge. Dèèr edde samenwerking voor nóódeg, ok buite de grenze van de gemeente Bergen op Zoom.

Zo stelle me scherpere eise n'an de milieuprestaties (MPG) van nieuwbouw en make me afsprakemè woningcorporatie Stadlander over minimale energielabels, 't percentaasje energieneutrale woninge n'en woninge mè zonnepanele. Ok faciliter me n'in voldoende (ondergrondse)afvalbakke n'om 't scheid van afval ook in de binnenstad van Berrege te bevordere. Me voere omgekeerd inzamele n'in en belóóne n't goed scheid van afval. 'n Duurzaam en klimaatbestendige gemeente bereike me dèèrmee ok deur de gróótste vervuilers te late betale. Duurzaamheid ken sewijle de regel en voorwaarde voor subsidie binne n't evenementenbeleid worre.

Verder zette me n'in op transferia n'aan de rand van de binnenstad, om naar 'n autovrije binnenstad toe te werreke. Ook voere me 'n goeiekóóp busabonnement voor minima n'in en de frequentie n'en 't aanbod van 't openbaar vervoer worre n'uitgebreid.

Daarnaast zorregge me d'rvoor da de gevollege van klimaatverandering voor iedereen begriepelijk wor. Ok stimulare me ideeën en initiatieve van inwoners, ondernemers en coöperaties die bij wille drage n'aan 'n energieneutrale n'en duurzame gemeente. Di dis ok goed voor de economie: er ontstaan duurzame bane.

Me ontwikkel specifiek beleid voor lagere inkomens om energiearmoede te voorkome n'en bestrijde n'en me stelle 'n duurzaamheidsfonds in, waarbij de opbrengste n'uit duurzaam opgewekte energie voor een gróót deel terugvloei nar onze inwoners.

2 Same wóóne

Ambitie: me zorregge vor betaalbare n'en duurzame woninge voor iedereen.

Wa wille me bereike?

t Allergróótste wóónprebleem is als iemand gin woning et. Wóóne n'is 'n levensbehoefte n'en dèèrom zette me vol in op 't voorkomme n'en bestrijde van dakloosheid. Me wille beleid da de kwaliteit, beschikbaarheid, toegankelijkheid en betaalbaarheid van duurzame woninge vooropstelt. Onze ambitie is da d'in 2050 alle n'uiuze van 't gas af zijn en aangeslote n'op n alternatieve duurzame warmtebron.

Me wille nie d'allééneg toegankelijke n'en betaalbare duurzame wóóninge, mar ok 'n betere verdeling en deurstróóming van de n'uidige wóóningvoorraad. Me wille da jongere zoveel as mogelijk in onze gemeente kunne blijve wóóne n'en werreke. Ok vinde me da t'r nog onvoldoende toegankelijke n'en betaalbare wóóninge zijn voor verschillende doelgroepe n'en met name voor wie de nóód 't óógst is. Iedereen mot 'n wóóning kenne betale n'en in 'n geschikte woning kunne leve.

Niemand mag worre uitgeslóóte bij 't toewijze van wóóninge. Iedereen mot veilig en prettig kenne wóóne n'in ielleke wijk binne n'onze lokale gemeenschap.

Oe gaan me da d'aanpakke?

Om ervoor te zorregge da t'r geschikte n'en voldoende wóóninge zijn, vor onder andere jongere, starters, alleenstaanden, studente, arbeidsmigrante, statushouders en mense mè d'n zorgbe'oefte, kijke me eerst nar de bestaande wóóninge. Da doen me n'onder andere deur 't stimulare van omvorming van leegstaande pande tot wóóninge.

Ok wille me same mè Stadlander, uiseigenare n'en ontwikkelaars kijke naar 't slimmer en creatiever benutte van de n'uidige woningvoorraad. Renovere n'en verduurzame van bestaande wóóninge n'en pande n'is onze voorkeur, zodamme n'ok bij kenne drage n'aan 'n circulaire samenleving.

Bouwe doen me dus ok allééneg nar woningbe'oefte, energieneutraal en klimaatadaptief. Me kiezen eerst voor inbreiding. Da wil zegge damme (duurzaam) bouwe binne bestaande bebouwing. Ierdoor spare me de groene ruimte n'en biodiversiteit.

De wóóningvoorraad verdele me deur beleid op te stelle mè d'n vast percentage sociale n'uurwoninge n'en 'n vast percentage middensegment van kóóp en 'uur over alle wijke n'in onze gemeente. Da zorregt ok voor ontmoetinge n'en een evenwichtige samenleving.

Betaalbare wóóninge realisere me deur 'n 'uurplafond en 'n maximale 'uurstijging in te stelle voor de vrije n'uursector. Me blijve n'ok de vinger an de pols ouwe n'at 't gaat om de kwaliteit. Achterstalleg onder'oud van sociale n'uurwoninge wor aangepakt deur onder andere wóóninge te controlere n'op ventilatie ter preventie van schimmelvorming.

Me stimulare nuuwe vorme van (same)wone zoas wóóngroepe. Ok draaie me 't beleid terug voor bijstandsgerechtigde die 'n deel van zullie n'uitkering motte afstaan as ze gaan samenwóóne. Di werrekt armoede n'in de n'and en da wille me voorkomme. Tot slot voere me 'n zelfbewóóningsplicht in. Di ter voorkoming van misstande deurr 'uisjesmelkers.

3 Same goed en gezond leve

Ambitie: me zorreged da d'iederéén mee kan doen, mè d'ondersteuning

Wa wille me bereike?

Gezond'eid staat voorop. Bewege, ontmoete n'en 'n gezonde levensstijl zijn daarbij belangrijke preventieve maatregele n'om gezond'eidsprobleme te voorkomme.

De zorg is gin markt en moet toegankelijk, inclusief en kwalitatief zijn. Me zien gezondheid dan ook as 'n onderdeel van 'n bredere aanpak binne het sociaal domein. Dèèrom pleite me vor 'n integrale werkwijze, gericht op preventie, waarbij de menselijke maat leidend is. Zorg, welzijn, wone n'en 'n gezonde n'en groene leefomgeving gaan and in and. Gezond'eid is namelijk meer dan allééneg de afwezig'eid van ziekte. Meedoen is 't sleutelwoord. Om mee te kenne doen in de maatschappij n'is samenwerking, vertrouwe n'en solidariteit nóódeg, waarbij de mens centraal staat in plaats van de regels.

Me wille d'rvoor zorreged da mensen zo lang mogelijk in zullie eige buurt kunne blijve wóóne, sporte n'en bewege. Sociale- culturele en zorgvoorzieninge n'oren déèrom dichtbij, toegankelijk en laagdrempelig te zijn. Met name voor de jeugd is dat op wijkniveau nóódeg. Nie d'allééneg om eenzaam'eid te bestrijde n'en ontmoetinge te stimulare, mar ok ter preventie n'en 't tijdig signalere van probleme. Alléén dan kan ulp snel en integraal worre aangepakt. Ook wille me da de gemeente de inclusie-agenda aanscherpt en actief uitvoert. Respect voor eigenheid en levensstijl is voor ons 'n gróót goed. 't Is dèèrom van belang dat de gemeente ruim'artig omgaat mè voorlichting rondom emancipatie en acceptatie van onder andere de LHBTIQ+.

Oe gaan me da d'aanpakke?

Me stimulare samenwerking tusse zorgaanbieders mè kwaliteit als uitgangspunt, in plaats van concurrentie op basis van prijs. Me zorreged da de portefeuilles jeugd, zorg, participatie en wóóne intensief samenwerke. Onderwijsinstellinge zijn belangrijke samenwerkingspartners, zodamme bijvoorbeeld 't opleide van zorgpersoneel om de personeelstekorte te dichte kunne stimulare, of menstruatiearmoede aan te pakke. Di deur onder andere mè schole in gesprek te gaan gratis uitgiftepunten van menstruatieproducte te faciliterere.

Me motte peblieke (zorg)voorzieninge waar de gemeente verantwoordelijk voor is versterke. De zorg gaan me dèèrom 'dichterbij' organisere, 'tussenvoorzieninge' voor oudere mogelijk make en buurtwerken uisartse nauwer laten samenwerke bij de monitoring van oudere zodat zij zelfstandig kunne blijve wóóne. Ok vrage me n'om 'n integrale aanpak bij de jeugdzorg. As me beleid make op het gebied van jeugd, welzijn en zorg, zorge me d'rvoor da de groepe om wie 't gaat dan ok altijd volwaardige gesprekspartners zijn. Ok betrekke me mantelzorgers bij de zorgvraag.

Verder zette me ons in voor mense mè geestelijke gezondheidsprobleme, 'n chronische ziekte of fysieke/mentale handicap. Da doen me onder meer deur initiatieve n'om de fysieke leefomgeving toegankelijk te make voor iedereen, waaronder rolstoelvriendelijk.

Voor veel mense zijn de eise die de overheid aan zullie stelt te óóg. Veul regels en procedures zijn voor laaggeletterde te ingewikkeld. Dèèrom make me sociale voorzieninge toegankelijk en begrijpelijk voor iedereen.

De sociale cohesie in wijke n'en buurte versterke me deur 'n ruim aanbod aan collectieve voorzieninge te faciliterere. Zo n'ondersteune me projecte waarbij kwetsbare of zieke mense in contact komme met kunst en cultuur, omdat dat de sociale cohesie bevordert en dus ook 't welzijn van mense. Ontmoetingsplekke n'en activiteite stimulare me n'om eenzaam'eid onder oudere mar ook jongere tekunne doorbreken. Ook stimulare me educatieve initiatieve om kennis over seksuele gezondheid en begrip voor elkaar onder jongere vergrote over gender en etniciteit.

4 Same voor groen en natuur

Ambitie: me zorregge voor 'n fijne groene leefomgeving, voor mens en dier.

Wa wille me bereike?

Voldoende groen en natuur is van gròòt belang voor ons welzijn, voor de ontwikkeling van onze kindere n'en voor het voortbestaan van diere n'en insecte. Dèèrom strijde me voor 't recht op 'n groene leefomgeving voor en van ons allemaal. Me komme n'op voor natuur, diere n'en insecte. En déérom wille me fundamenteel andere keuzes make. Groene n'en sociale keuzes. Mè geluk, gezondheid en onze aarde voorop.

Biodiversiteit antere me as leidraad voor nuuw en bestaand groen. Me vinde dierewelzijn éél belangrijk en zette n'ons in om 'n diervriendelijke gemeente te zijn en blijve.

Duurzame n'en biologische landbouw is voor ons 'n belangrijke voorwaarde n'in gebiedsvisies. Dèèrmee make me 'n einde n'aan de bio-industrie. In onze gemeente is er namelijk gin plek voor mestverwerkende bedrijve. Ook moete boere worde ondersteund bij de transitie naar 'n duurzame bedrijfsvoering.

Me zorregge d'rvoor da d'iedere renovatie of aanpassing in de openbare ruimte méér groen, biodiversiteit en klimaatbestendigheid oplevert. Participatie staat bij ons óóg in 't vaandel. Dèèrom wille me inwoners, bedrijve n'en vereniginge ok zoveel mogelijk betrekke bij de inrichting en vergroening van zullie directe leefomgeving.

Oe gaan me da d'aanpakke?

Me stelle groen, biodiversiteit en kwaliteit van leve centraal, door bij ieder bouwproject, elke aanpassing van de openbare ruimte en ieder toekomstplan deze als voorwaarde te stelle. Maatschappelijke waarde en groen worre leidende principes in de lokale Omgevingsvisie n'en bij gemeentelijke aanbestedinge. Me zoeke verbinding mè d'andere gemeente n'in de vorm van 'n natuurverbond, omdat groen beleid verder reikt dan de eige grenze. Me geve fietsers, voetgangers en groen voorrang deur de openbare ruimte aan te passe mè meer doorgaande (snel)fietsroutes, groene zones, een kwart van de parkeerplaatse op te n'effe en elektrics deelvervoer te stimulare. Ook in 't kader van veiligheid, verlage me de maximumsnelheid binne de bebouwde kom naar 30 km/u en waar mogelijk make me wege eenrichtingsverkeer. Verder faciliterere me de vergroening van de leefomgeving waar dit nie vanzelfsprekend is, zoals de dake van bushokjes. De 'duurzame doe-agenda' wordt weer actief gepromoot. Bovendien plante me 10.000 bome n'en stimulare n'en faciliterere de aanleg van voedselbosse in onze wijke. Me gaan d'rvoor zorregge da t'r 'n adviesraad over dierenwelzijn en natuur komt, waariedereen terecht kan met vrage over natuurbescherming. Ook neme me 't initiatief om een notitie dierenwelzijnsbeleid in te stelle.

5 Same groeie

Ambitie: me zorrege voor de toekomst mè planne n'en 'n visie.

Wa wille me bereike?

Me zijn toekomstgericht en denke n'aan de volgende generaties bij 't nastreven van onze n'ideale. Daarbij n'ebbe me n'als uitgangspunt damme solidair, inclusief, transparant en duurzaam beleid wille make. Da begint bij 'n open en eerlijk gemeentebestuur en -cultuur mè d'n gezonde finansjeele n'uishouding.

'n Eerlijke verdeling en eerlijke kanse is voor ons de manier om de ongelijk'eid tege te gaan, zodat iedereen mee kan doen in de maatschappij. Armoede n'en mè name kinderarmoede motte me verbanne. Me kieze voor ruim'artige inkomensondersteuning, zodat mense mè d'n minimumuitkering of werkende arme zich nie d'uitgeslote voele n'en zullie kindere mee kunne doen aan sportieve n'en culturele n'activiteite. Ook gaan me ruim'artig om met 't bijstandsbeleid. Daarin zijn maatwerk en vertrouwen leidend. Daarnaast stimulare me werrek-en leertrajecte voor mense die 'n afstand tot de arbeidsmarkt ebbe.

Solidariteit is nóódeg om sterker uit elke crisis te komme. 'n Samenleving kan gin veilige plek worre n'as me gin óóg ebbe voor mekare. Dèèrom strijde me voor 'n samenleving zonder racisme en discriminatie. Inclusief beleid wille me dan ook overal terugzien.

Me staan voor 'n veilige samenleving. Iedereen mot zich tuis kunne voele, mar ok 'n vangnet kunne n'ebbe. Me gaan solidair om met 't beleid voor mense die zijn gevlucht uit vreselijke oorlogs- en geweldsomstandig'ede. Uisvestingsbeleid voor vluchteling, mar ook arbeidsmigrante motte n'umaan. Ook zijn me voor de n'inzet op preventie n'om criminaliteit en uiselijk geweld te voorkome.

'n Toegankelijke gemeente is waar wij naar toe streve. Ok als 't gaat om de pandemie. Me vinde n't belangrijk da d'ok iedereen mee kan denke mè de planne van onze lokale samenleving en haar toekomst. Me wille dat inwóóners van in een vroeg stadium kunne meeprate over belangrijke beleidsbeslissinge n'en daadwerkelijk invloed ebbe.

Oe gaan me da d'aanpakke?

Armoede kende gebestrijde deur bestaanszeker'eid te biede. Me wille dèèrom experimentere mè d'n basisinkome. Gelijke kanse creëre begint bij 't onderwijs.

Me stimulare groen, gezond, duurzaam en inclusief onderwijs waar extra aandacht wordt gevege n'aan taalachterstande.

Mè d'inclusief beleid drage me bij aan gelijk'eid, waar de gemeentelijke organisatie n'een voorbeeldwerkgever van moet zijn. Me wille dit bevordere deur bijvoorbeeld vergunninge, facilitering en/of subsidie te verstrekke, allééneg als er actief inclusiviteitsbeleid gevoerd wordt.

Jongere late me meeprate over beleid dat hen aangaat. Naast de Jeugdraad wille me n'ok 'n Kinderadviesraad en Kinderburgemeester die ervoor gaan zorrege dat jeugdige actiever worde betrokke bij de gemeentepolitiek.

Me experimentere mè raadgevende n'en raadplegende referenda n'en burgerrade bij nuuw te formulere beleid.

Me n'investere n'in de ontwikkeling van de Nederlandse taal en participatie n'aan de lokale samenleving van nieuwkomers. Daar heeft de bibliotheek als samenwerkingspartner ook een belangrijke rol in.

Gemeentelijke gebouwe, voorzieninge n'en (digitale) informatie en communicatie make me toegankelijk en begrijpelijk in eenvoudige taal.

Mè d'n experiment om 'n basisinkomme n'in te voere, wille me d'rvoor zorrege da d'iederéén wir mee kan doen aan de samenleving. Ok stimuleren me leer-werktrajecte n'en schole mense n'om zullie te n'ellepe n'aan met name 'groene bane', zoas'n baan as energiecoach. Die leert mense tot 't verbruike van minder energie. Daarmee gaat de energierekening omlaag én de

werkloosheid l00pt terug. Zo worre n'inwoners m0 d'n kleine beurs kopl00pers in energiebesparing.

Me zette n'in op preventie deur de samenwerking mette pelisie n'in de wijke te versterreke n'en buurtpreventieteams te versterreke. Samenwerking met ullepdieste n'en partners in de wijke zorgt voor tijdige signalering van probleme. Jongere die betrokke zijn bij conflicte motte worren meegenome n'in de oplossinge deur buurtbemiddelaars.